

پایش بازار

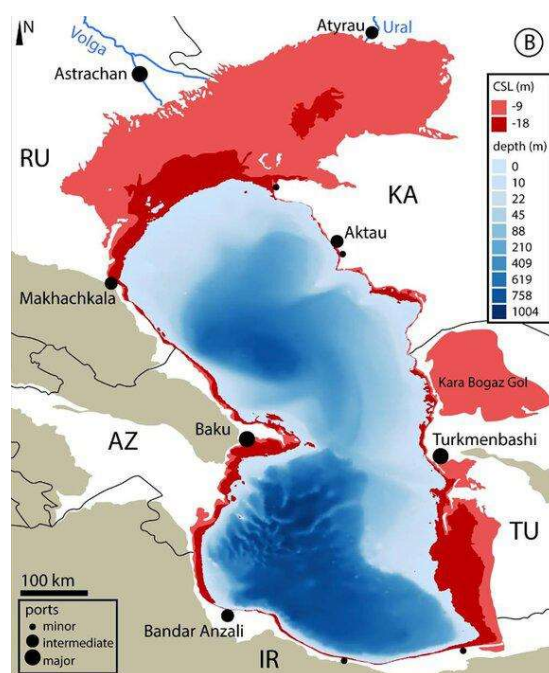
پویایی های بازار

۱- قیمت نفت پس از پایین آمدن در اوائل هفته گذشته، تا اندازه ای بالا رفت، اما به سطح قبلی نرسید. در روز چهارشنبه برنت ۵۰.۱۰ دلار هر بشکه و وست تگزاس اینترمدییت به ۴۷.۰۱ دلار فروخته شد. نهایتاً در جمعه عصر برنت به ۵۱.۲۹ دلار و قیمت نفت تگزاس به ۴۸.۲۳ دلار هر بشکه رسید. تهدید ترامپ بر امضا نکردن قانون ۸۹۲ میلیارد دلاری کمک های نقدی به مردم باعث گشت که انبارهای نفت آمریکا بیشتر شود. ضعیف شدن دلار در برابر ارزهای دیگر موجب گشت تا برای کسانی که با ارزهای دیگر نفت خریداری می کنند، قیمت یک بشکه نفت ارزانتر تمام شود. در نیجریه در تولید نفت بدلیل آتش سوزی اختلال ایجاد شده است. در انگلستان به دلیل پیدایش نوع جدیدی از ویروس کرونا، حمل و نقل هوایی، جاده ای و دریایی این کشور با بیرون از مرزها قطع شده است. قیمت گاز طبیعی در آمریکا بالا رفت. سرمای شدید در شمال شرق آمریکای شمالی و بارش برف باعث بالارفتن قیمت گاز طبیعی در بخش شرقی آمریکا شد. قیمت گاز در نیویورک به ۳.۸۷ دلار هر میلیون بی تی یو رسید که از زمستان گذشته قیمت به این مقدار بالا نرفته بود. اما قیمت گاز در هنری هاب در حد ۲.۵۲ دلار هر میلیون بی تی یو ثابت ماند.

تفسیر هفته

۲- گزارش مجله نیچر در ۲۳ دسامبر سال جاری ناظر بر این نکته است که تغییرات اقلیمی و خصوصاً گرم شدن زمین گرچه باعث بالا آمدن سطح آب اقیانوس ها و دریاهای آزاد خواهد شد، اما ارتفاع آب دریاهای بسته و دریاچه ها کاهش خواهد یافت. این مسئله بدلیل بیشتر شدن تبخیر ناشی از افزایش درجه حرارت مناطق مختلف و خشک شدن زمین های بیشتر در قاره های مختلف است. در این ارتباط سطح دریای خزر ممکن است تا پایان قرن بیست و یکم ۹ تا ۱۸ متر کاهش یابد. این پهنا آبی ۵.۵ میلیون سال پیش بر اثر کاهش سطح آبهای اقیانوس ها شکل گرفته است. اگر توافقنامه پاریس در مورد تغییرات اقلیمی جهانی اجرا شود، سطح دریای خزر ۹ متر کاهش خواهد یافت. در غیر این صورت سطح این دریا در آینده تا ۱۸ متر و حتی بیشتر از آن کاهش می یابد. در صورتی که سطح آب دریای خزر ۹ متر کاهش بیابد، وسعت این پهنا آبی یک سوم کاهش خواهد یافت که بطور اساسی سواحل روسیه و ترکمنستان را در بر می گیرد. نظر من آن است که این گونه پیش بینی ها با گذشته دریای خزر همخوانی ندارد. دانشگاه شهر آستراخان از ۱۸۰۰ تغییرات ارتفاع آب دریای خزر را ثبت کرده است. این تغییرات بین اعداد منهای ۲۵ متر تا منهای ۳۰ متر از سطح دریاهای آزاد در نوسان بوده است. بصورت تقریبی در هر ۵۰ سال یکبار فراز و فرود در سطح آب دریای خزر انجام شده است. احتمالاً آنها که مسن تر هستند پایین رفتن آب دریای خزر در حدود ۶۰ سال قبل، بالا آمدن دریای خزر در حدود ۳۰ سال پیش و اکنون دوباره پایین رفتن آن را با چشم دیده اند. البته پیامدهای تغییر اقلیم و گرمایش زمین انکارناپذیر است، اما مطالعات

نشان می دهد که تغییرات در سطح آب دریای خزر با اندازه آب ورودی از رودخانه های سرازیر شده به این دریا ارتباط نزدیک ندارد. چون سطح آب دریا در برخی سالها ده ها برابر بیشتر از اندازه ورودی آب رودخانه ها بالا آمده و برعکس. یک نظریه معتقد است که در بستر دریای خزر چشمه های آتشفشانی وجود داشته و سطح فعالیت های آن مقدار آب دریای خزر را اضافه و کم می کند. فعالیت های اکتشاف و استخراج نفت و گاز در دریای خزر نیز از جمله مواردیست که بر محیط زیست این دریا تاثیر مستقیم دارد. حوزه نفتی کاشغان در آبهای قزاقستان دارای نفت با سولفید هیدروژن بالاست. تا امروز ۴۰ میلیارد دلار در این حوزه سرمایه گذاری شده است. حوزه نفتی آذری-گوشلی-چراغ که از دوره اتحاد شوروی تاکنون نفت تولید می کند دارای نشت به آبهای دریای خزر است. حوزه گازی شاه دنیز نیز مقدار میعانات همراه گاز آن قابل توجه است. در کنار باکو ۲۰ هزار چاه قدیمی، نفت خام کم اما همیشگی خود را به این آب نشت می دهند.

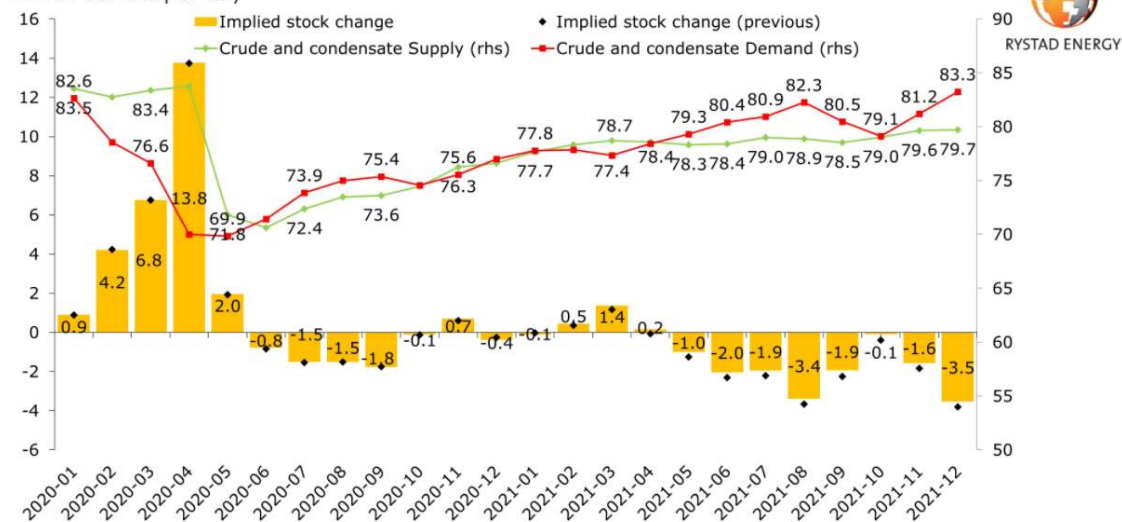
۳- چین بدنبال آن است که بدهی و انتشار اوراق قرضه خود را تا اندازه ای در ۲۰۲۱ کاهش داده تا وضعیت اقتصادی خود را پایدار سازد. در کنفرانس مرکزی فعالیت اقتصادی وابسته به حزب کمونیست چین (CEWC) در هفته قبل در پکن در این زمینه بحث هایی صورت گرفت. یکی از پیشنهادات کاهش شاخص بدهی به تولید ناخالص ملی از ۳.۶ درصد در ۲۰۲۰ به ۳ درصد در ۲۰۲۱ بود. علت بالا رفتن این شاخص در ۲۰۲۰، شیوع بیماری کوید-۱۹ بود که دولت را وادار به خرج کردن بیشتر کرد. رهبری حزب در ۲۰۲۰ اجازه داد تا ۵۷۲ میلیارد دلار توسط دولت های محلی اوراق قرضه بفروش برسد. از رهگذر این پول، مسئولان محلی توانستند که پروژه های راه آهن، کشاورزی، آبخیزداری و جنگل را به اتمام برسانند.

۴- در سال ۲۰۲۰ اقتصاد جهانی جمعاً ۴.۲ درصد کوچکتر شد. بگزارش اوپک در ۲۰۲۰ مجموعاً ۹.۸ میلیون بشکه نفت در روز کمتر از سال قبل از آن مصرف شد. تقاضا در کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) به اندازه ۵.۵ میلیون بشکه در روز کمتر از سال قبل بود. کشورهای دیگر کاهش به اندازه ۴.۳ میلیون بشکه در روز داشتند. پیش بینی می شود که سال آینده اقتصاد جهانی ۴.۴ درصد نسبت به سال قبل رشد داشته باشد. این رشد مرهون فعالیت های اقتصادی کشورهای در حال توسعه بخصوص در آسیاست. این پیش بینی بسته به متغیری همچون بیماری کووید-۱۹ و تعداد واکسن کرونا در اختیار مردم تغییر خواهد نمود. در ۲۰۲۱ تقاضا برای نفت در جهان ۵.۹ میلیون بشکه در روز بیشتر خواهد شد که از این مقدار ۲.۶ میلیون سهم کشورهای عضو سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه و ۳.۳ میلیون برای کشورهای دیگر است.

۵- در سال ۲۰۲۱ ممکن است که عرضه نفت خام کمتر از تقاضای آن بوده و مجدداً جهان به پیشی گرفتن تقاضا بر عرضه باز گردد. وضعیتی که از شروع شیوع بیماری کوید-۱۹ معکوس شده و اضافه نفت در بازار باعث پایین آمدن قیمت نفت خام گردیده بود. بگزارش ریستاد انرژی سال جدید مسیحی ممکن است فرصتی تازه برای تولیدکنندگان نفت و گاز باشد. کل تقاضای نفت در این سال حدود ۷۷.۷ میلیون بشکه در روز خواهد بود. در سه ماهه اول ۲۰۲۱ گزارش خاطر نشان می سازد که نفت اضافه بر مصرف در بازار وجود خواهد داشت، اما از ماه مه کسری عرضه و تقدم تقاضا شروع خواهد شد. در ماه اوت کمبود نفت به ۳.۴ میلیون بشکه در روز رسیده و تا آخر سال ادامه خواهد داشت. آیا ایران می تواند با افزایش صادرات خود بخشی از این بازار را در ۲۰۲۱ به خود اختصاص دهد؟

Global crude and condensate balances, monthly

Million barrels per day

Source: Rystad Energy OilMarketCube, research and analysis

۶- عراق طی قراردادی با شرکت دوو کره به ارزش ۲.۶۲۵ میلیارد دلار، ساخت بندر فاو بزرگ را در دهانه خلیج فارس آغاز کرد. این بندر می تواند کالاهای شرق آسیا را به اروپا برساند بدون آن که نیازی به گذشتن از کانال سوئز باشد.

۷- محصولات جدید نیازمند مقدار بیشتری از فلز مس هستند. شبکه برق، صنعت خودرو سازی، صنایع خانگی، تلفن همراه، و کامپیوتر همه به کالای مس نیازمند هستند. معادن مس که در گذشته بصورت سنتی حفاری و استخراج می شدند، اکنون با افزایش تقاضا و محدودیت های زیست محیطی نیازمند نوسازی هستند. زیرا در گذشته این صنعت محدودیتی مانند مقدار تولید گازهای گلخانه ای نداشته است. وودمکنزی در گزارش تازه خود چند راه برای بهبود اقتصاد و پایداری مس توصیه کرده است. اول برقی کردن امور استخراج و انتقال مس از معدن به کارخانجات فرآوری است. در این رهگذر استفاده کمتر از نفت گاز یا دیزل مورد نظر است. دوم، می توان برای مصرف انرژی از تولید انرژی های پاک مانند انرژی خورشیدی در اطراف معدن استفاده کرد. سوم، استفاده بیشتر از ابزار دقیق و کنترل از راه دور است. چهارم، همچنین با توجه به بیماری کوید-۱۹ استفاده بیشتر از ماشین آلات بجای نیروی انسانی در معادن توصیه می شود.